

Vapo Oy
Paikalliset polttoaineet/Resurssit
PL 22
40101 JYVÄSKYLÄ

Viite

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (468/1994) 9 §

Asia

**YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO VAPO OY:N JAKO-MUURAISSUON TURVETUOTANTO-
TOALUEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA, OULU**

Vapo Oy suunnittelee Oulun kaupungissa (entisen Ylikiimingin kunnan alueella) sijaitsevien Jakosuon ja Muuraissuon (YVA-menettelyssä käytetään nimitystä Jako-Muuraissuo) ottamista turvetuotantoon ja on toimitannut sitä koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle 14.5.2009.

HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

Hankkeen nimi

Jako-Muuraissuon turvetuotantoalue, Oulu

Hankkeesta vastaava

Jako-Muuraissuon turvetuotantohankkeesta ja ympäristövaikutusten arvioinnista vastaa Vapo Oy Paikalliset polttoaineet/Resurssit, yhteyshenkilönä limnologi Jari Marja-aho.

Konsulttina arviointiohjelman laatimisessa on toiminut Insinööritoimisto Ecobio Oy, yhteyshenkilönä projektipäällikkö Sanna Vaalgamaa.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki 468/1994) ja sen nojalla annetun asetuksen (713/2006) 6 §:n hankeluettelon 2 e) kohdan mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan turvetuotantohankkeeseen, kun yhtenäiseksi katsottava tuotantopinta-ala on yli 150 hehtaaria.

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus toimii Jako-Muuraissuon hankkeessa YVA-lain 6 a §:n tarkoittamana yhteysviranomaisena.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tarkoituksena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma, jossa esitetään tiedot hankkeesta kokonaisuutena, tiedot arviointimenettelyn järjestämisestä sekä menetelmät hankkeen ja sen vaihtoehtojen järjestämisestä. Yhteysviranomaisen antaa arviointiohjelmasta lausuntonsa, jossa tarkastellaan asetuksessa esitettyjen arviointiohjelman sisällöllisten vaatimusten toteutumista.

Arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava laatii ympäristövaikutusten arviointiselostuksen, joka tulee samanlaiseen julkiseen käsittelyyn kuin arviointiohjelmakin. Arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto tulee liittää mahdollisiin lupahakemusasiakirjoihin. Yli 10 hehtaarin turvetuotantoalue edellyttää ympäristönsuojelulain (YSL 86/2000) mukaisen ympäristöluvan hakemista. Jako-Muuraissuon mahdollinen ympäristölupahakemus käsitellään Pohjois-Suomen ympäristölupavirastossa ympäristövaikutusten arviointimenettelyn päättymisen jälkeen.

YHTEENVETO HANKKEESTA

Hanke ja sen vaihtoehdot

Jako-Muuraissuon turvetuotantohankkeen tarkoituksena on tuottaa energia- ja ympäristöturvetta. Energiaturve käytetään Pohjois-Pohjanmaalla sijaitsevilla voimalaitoksilla polttoaineena, ja ympäristöturve hankealueen lähiympäristössä kuivikkeena, kompostointiin, lietteiden imeytykseen ja maanparannukseen. Tuotantovaihe kestää noin 25 - 30 vuotta.

Jako-Muuraissuon hankealue on kokonaisuudessaan Vapo Oy:n hallinnassa. Alueesta 117 hehtaaria on Vapo Oy:n omistuksessa ja 342 hehtaaria vuokrattuna pitkäaikaisilla vuokrasopimuksilla.

Tuotantoon otettavan alueen pinta-ala on yhteensä 413 hehtaaria, josta Muuraissuon osuus on 123 hehtaaria, Jakosuon pohjoisosan 135 hehtaaria ja Jakosuon eteläosan 155 hehtaaria. Alue on nykyisellään lähes ojittamatonta.

Jako-Muuraissuo sijaitsee Oulun kaupungissa entisen Ylikiimingin kunnan alueella Sanginjoen pohjoispuolella noin 7-11 km Ylikiimingin taajamasta etelään. Jako-Muuraissuo sijaitsee vedenjakaja-alueella siten, että pääosa alueesta sijaitsee Kiiminkijoen vesistöalueella Vepsänjoen valuma-alueella (60.026), pienemmän osan alueesta sijaitessa Oulujoen vesistöalueella Sanginjoen alaosalla Sankilammen alueella (59.142).

Arviointiohjelmassa esitetyt arvioitavat vaihtoehdot ovat:

0-vaihtoehto: Hanketta ei toteuteta.

Vaihtoehto 1: Hanke toteutetaan koko tuotantokelpoisella alueella; vaiheittainen kuntoonpano siten, että ensin valmistellaan Jakosuo (290 ha) ja Muuraissuon pintavalutuskenttä. Kun Jakosuo on tuotantokunnossa,

niin aloitetaan Muuraissuon (123 ha) kuntoonpano; vesienkäsittelymenetelmänä sulan maan aikainen pintavalutus laskureittiä laskuojat – Viitaoja – Viitajoki – Iso-Seluskanjärvi, talvella laskeutusaltaat ja virtaamansäätö laskureittejä laskuojat – Viitaoja – Viitajoki – Iso-Seluskanjärvi ja laskuojat – Sanginjoki – Sankilampi.

Vaihtoehto 2: Hanke toteutetaan koko tuotantokelpoisella alueella; vaiheittainen kuntoonpano samalla tavalla kuin vaihtoehdossa 1; vesienkäsittelymenetelmänä ympärivuotinen pintavalutus laskureittiä laskuojat – Viitaoja – Viitajoki – Iso-Seluskanjärvi.

Vaihtoehto 3: Hanke toteutetaan koko tuotantokelpoisella alueella; kuntoonpano toteutetaan koko hankealueella samanaikaisesti; vesienkäsittelymenetelmänä sulan maan aikainen pintavalutus laskureittiä laskuojat – Viitaoja – Viitajoki – Iso-Seluskanjärvi, talvella laskeutusaltaat ja virtaamansäätö laskureittejä laskuojat – Viitaoja – Viitajoki – Iso-Seluskanjärvi ja laskuojat – Sanginjoki – Sankilampi.

Vaihtoehto 4: Hanke toteutetaan koko tuotantokelpoisella alueella; kuntoonpano koko hankealueella samanaikaisesti; vesienkäsittelymenetelmänä ympärivuotinen pintavalutus laskureittiä laskuojat – Viitaoja – Viitajoki – Iso-Seluskanjärvi.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta on kuulutettu YVA-lain 8 a §:n mukaisesti Oulun kaupungin ja Muhoksen kunnan sekä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen virallisilla ilmoitustauluilla 25.5. – 30.6.2009. Arviointiohjelma on ollut kuulutusaikana nähtävillä Oulun kaupungin Oulu10-palvelupisteessä, Oulun kaupunginkirjastossa, Ylikiimingin kirjastossa, Muhoksen kunnanvirastossa, Muhoksen kirjastossa ja Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa.

Arviointiohjelmaa koskeva kuulutus ja asiakirjat ovat olleet nähtävillä myös Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen www-sivulla.

Arviointiohjelman vireilläolosta on ilmoitettu sanomalehdissä Kaleva 23.5.2009, Rantapohja 23.5.2009 ja Tervareitti 22.5.2009. Lisäksi sanomalehti Kaleva on uutisoinut aiheesta 6.6.2009.

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta järjestettiin yleisötilaisuus 3.6.2009 Ylikiimingin asukastuvalla. Tilaisuuteen osallistui 19 asukkaiden ja yhteisöjen edustajaa. Hankkeesta vastaavan edustaja ja konsultti esittelivät hanketta ja arviointiohjelmaa. Tilaisuudessa käytiin vilkasta keskustelua. Erityisesti jokien ja järvien vesin tilasta esitettiin huolestumista, mutta todettiin myös aiempien turvetuotantoalueiden ja metsäojitusten aiheuttama kuormitus vesistöihin. Puheenvuoroissa esitettiin epäilyksiä Viitaojan kyvystä vastaanottaa lisäkuormitusta. Keskustelussa tuotiin esiin myös, että Seluskanjärveä on kunnostettu lintujärveksi ja Sanginjoella on käynnissä joen kunnostusta koskeva projekti. Lisäksi esitettiin kritiikkiä esitettyjä turvekuljetusten reittejä kohtaan. Esitettyjen puheenvuorojen mukaan tiet ovat huonokuntoisia ja kapeita, eivätkä kestä turverekkojen aiheuttamaa kuormitusta ilman peruskorjausta. Jako-Muuraissuon alueen esitettiin olevan hyvä hilla- ja karpalosuo, lisäksi alueella harjoitetaan metsästäystä. Yleinen suhtautuminen hankkeeseen oli suhteellisen kielteinen.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus pyysi arviointiohjelmasta lausunnot seuraavilta: Oulun kaupunki, Muhoksen kunta, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Metsähallitus Pohjanmaan luontopalvelut, Oulun lääninhallitus/Sosiaali- ja terveysosasto, Kainuun TE-keskus/Kalatalousyksikkö, Tiehallinto Oulun tiepiiri, Oulun yliopisto, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Museovirasto, Pohjois-Pohjanmaan maakuntamuseo, Oulun läänin vesiensuojeluyhdistys, Oulujokivarren kalastusalue, Kiiminkijoen kalastusalue, Kiimingin osakaskunta, Laitasaaren osakaskunta, Sanginjärven kylän osakaskunta, Vuotungin kalaveden osakaskunta, Ylikiimingin osakaskunta, Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri, Oulun luonnonsuojeluyhdistys, Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys, Oulun riistanhoitopiiri, Kiiminkijoki ry. ja Jokirinteen kyläyhdistys ry.

Lisäksi jokaisella on ollut oikeus esittää mielipiteensä hankkeesta.

Lausuntoja toimitettiin ympäristökeskukselle yhteensä 13 kpl. Mielipiteitä esitettiin 4 kpl.

Seuraavassa on esitetty annetuista lausunnoista ja mielipiteistä pääkohdat.

Lausunnot

Oulun kaupunginhallitus esittää, että hankkeessa tulisi arvioida myös sellaisia osavaihtoehtoja, joiden ympäristövaikutusten voidaan arvioida jäävän pienemmiksi kuin arviointiohjelmassa esitettyjen toteutusvaihtoehtojen. Arviointiohjelmassa on kaavoitustilanne esitetty maakunta-kaavan osalta erittäin perusteellisesti mutta siitä puuttuu kokonaan vuonna 2005 vahvistettu Oulun seudun yleiskaava 2020. Suunnitellut turvetuotantoalueet sijoittuvat seudun yleiskaavan maa- ja metsätalousoalueelle (M) ja Kiiminkijoen arvokkaalle vesistöalueelle (av). Kaavamääräyksen mukaan valuma-alueella on otettava huomioon vesiensuojelu ja maankamaransuojelu sellaista eroosiota vastaan, joka vaikuttaa pintavesiin.

Lausunnonantaja näkee yhtä arvokkaana Sanginjoen valuma-alueen. Sanginjoen varsi on Oulun merkittävin retkeily- ja ulkoilualue, jonka virkistyskäyttö on laajaa ja monipuolista, lisäksi jokivarressa on vakinaista ja loma-asutusta.

Lähivaikutusalueen on esitetty ulottuvan noin 500 metrin etäisyydelle, mikä lausunnonantajan mukaan näin laajan alueen ollessa kyseessä vaikuttaa suppealta. Lausunnonantaja haluaa erityisesti korostaa vesistövaikutusten selvittämistä riittävän laajasti.

Hankkeen vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ulottuvat huomattavasti laajemmalle kuin 500 metrin lähialueelle, joten vaikutukset lähikyliin sekä Sanginjokivarren asutukseen tulee selvittää riittävällä tarkkuudella. Luonnonolosuhteisiin kohdistuvien vaikutusten lisäksi lausunnonantaja pitää oleellisina ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvia paikallisia ja alueellisia vaikutuksia. Vaikutusalueella olevan vakinaisen ja vapaa-ajan asutuksen vuoksi, lausunnonantaja esittää tarkasteltavaksi vaikutuksia asumiseen myös maankäyttönäkökuilmasta.

Metsähallitus Pohjanmaan luontopalvelut toteaa, että valtioneuvoston periaatepäätöksen vesiensuojelusta vuoteen 2015 mukaan turve-

tuotannon sijoittumista suunnataan tuotannossa jo oleville tai jo ojitetuille alueille. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan suunnittelumääräysten mukaan turvetuotantoon tulee ottaa ensisijaisesti entisiin turvetuotantoalueisiin liittyviä soita, ojitettuja soita tai sellaisia ojittamattomia soita, joiden luonnon- tai kulttuuriarvot eivät ole seudullisesti merkittäviä. Tänä vuonna tarkistettujen valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan turpeenottoalueiksi varataan jo ojitettuja tai muuten luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneita soita ja käytöstä poistettuja suopeltoja.

Lausunnonantajan mukaan Jako-Muuraisuon alue on ojittamatonta suota, jonka luontoarvot ovat seudullisesti merkittäviä. Suunniteltu tuotantoalue on siten valtioneuvoston periaatepäätöksen ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan vastainen ja näin ollen hanke ei ole toteuttamiskelpoinen. Mikäli hanketta kuitenkin viedään eteenpäin, lausunnonantaja esittää otettavaksi huomioon seuraavat seikat.

Vuonna 1995 laadittu kasvillisuusselvitys tulee päivittää, ja samalla alueen sammallajisto on kartoitettava. Viitaoja, johon suunnitellun turvetuotantoalueen vedet laskisivat, on osa Natura-aluetta FI1101202. Vaikka suunnitellun turvetuotantoalueen aiheuttama kuormitus koko Kiiminkijoen Natura-alueen vesistökuormituksesta onkin vähäinen, voi kuormituksella sen kohdistuessa virtaamaltaan vähäiseen latvaveteen olla paikallisesti kohteen Natura-luontotyyppellä heikentävä vaikutus, jonka vuoksi Natura-arvioinnin perusteellisempi tarveharkinta tulee tehdä osana YVA-prosessia.

Vesistöön kohdistuvia vaikutuksia esitetään arvioitavaksi vesienhoitolain tavoitteiden saavuttamista arvioiden. Vastaanottavan vesistön ekologisen tilan kokonaisarvio on Sanginjoen osalta tyydyttävä, Vepsänjoen ekologista kokonaisarviota ei ole tehty. On selvitettävä, kuinka hanke vaikuttaa hyvän tilan saavuttamiseen vai lisääkö se esimerkiksi kiintoainekuormitusta niin, ettei hyvää tilaa saavuteta. Sanginjoelle ekologisen hyvän tilan saavuttamisella on keskeinen merkitys käynnissä olevan Oulun yliopiston koordinoiman SaKu-hankkeen (Sanginjoen virkistyskäyttöarvon parantaminen ja ekologinen kunnostus) tavoitteisiin ja merellisten vaelluskalojen mahdollisuuteen menestyä vesistössä. Hapamuus ja kiintoaine ovat pahimmat esteet poikastuotannon elvyttämiseksi tällä hetkellä Sanginjoessa. Alunamaiden ja mustaliuskekalliopeirän esiintyminen hankealueella on selvitettävä. Vaikutuksista hydrologisiin oloihin tulee selvittää myös kuinka hanke vaikuttaa alueen tulvaherkkyiden lisääntymiseen, kun vähäjärviseltä, runsaasti ojitetulta valuma-alueelta poistetaan vettä sitova laaja turvealue. Lausunnonantaja esittää lisäksi selvitettäväksi hankkeen vaikutukset ilmastoon.

Oulun lääninhallitus/sosiaali- ja terveysosasto toteaa lausuntonaan, että hankkeen merkittävimmät ihmisiin kohdistuvat sosiaaliset ja terveydelliset vaikutukset on ohjelmassa tunnistettu ja esitetty arvioitaviksi. Ohjelmassa esitetyn lisäksi lausunnon antaja pitää tärkeänä huomioida seuraavia asioita.

Liikennevaikutusten arvioinnissa on suositeltavaa huomioida mm. mahdolliset lasten koulureitit tai vaikutusalueelle sijoittuvien kylien asukkaiden käyttämät kävelyreitit ja liikenteen vaikutus näiden reittien turvallisuuteen. Lähimmät kylät ovat Jokela, Vepsä ja Sanginjoki.

Asukas- ja virkistyskäyttöselvityksen eri tekijöiden vaikutusaluearjaus täsmentyneenä arviointityön edetessä, joten asukaskyselyn rajausta olisi tarkoituksenmukaista tarkentaa (laajempi alue huomioiden esim. kuljetusreitit, lähes ojittamattoman suoalueen merkitys marjastukselle sekä

pölypäästöjen vaikutusaluekuvaukset kappaleessa 7.5.4). Pöly- ja meluvaikutukset olisi suositeltavaa esittää havainnollisesti kartalla, johon myös häiriintyvät kohteet on merkitty. Kiinteistöjä sijaitsee suhteellisen lähellä hankealuetta, joten etenkin pölyvaikutusten arviointi sekä pölyn haitallisten vaikutusten vähentämiseen liittyvät toimet korostuvat. Arvioinnin yhteydessä olisi tarpeen tarkastella myös hankkeen työllisyysvaikutuksia.

Kainuun TE-keskus, kalatalouden toimintayksikkö esittää, että Sanginjoelta on saatavissa velvoitetarkkailuun ja muihin selvityksiin perustuvaa tietoa siinä määrin, että arviointi voidaan perustaa pääosin olemassa oleviin tietoihin. Kiiminkijoen kalataloudellinen tarkkailu ei kuitenkaan ulotu pääuoman ja Jako-Muuraissuon väliselle alueelle, joten tietoja on siltä osin tarkennettava. Riittävät tiedot saataneen ohjelman mukaisin haastatteluin ja ainakin Vepsänjoen osalta mahdollisesti myös alueella aiemmin tehdyistä selvityksistä.

Tiehallinto Oulun tiepiiri esittää, että on tärkeää arvioida liikenteen jakaantuminen eri tieosuuksille. Liikenneturvallisuusvaikutuksia arvioitaessa tulisi kiinnittää huomiota erityisesti yleisten teiden liittymiin sekä alempaan maantieverkkoon, jolla turvekuljetukset voivat lisätä raskaan liikenteen määrää huomattavasti. Raskaan liikenteen määrän lisääntymisellä voi olla merkittäviä vaikutuksia kevyen liikenteen turvallisuuteen. Lisäksi tulisi arvioida nykyisten liikenneväylien soveltuvuus toiminnan aiheuttamalle liikenteelle.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos pitää Jako-Muuraissuon turvetuotantoalueen ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa yleisesti ottaen asiantuntevasti ja huolellisesti valmisteltuna. Kala- ja riistakantojen ja niihin liittyvien elinkeinojen osalta mahdolliset ympäristövaikutukset tuodaan esille selkeästi ja monipuolisesti. Lausunnonantaja näkee kuitenkin tarpeellisena korostaa seuraavien seikkojen huomioonottamista arvioinnin kattavuuden ja laadun parantamiseksi.

Arviointiohjelmassa on esitetty hyvin vähän arviota suunnitellulta tuotantoalueelta tulevista valumista eri vuodenaikoina. Koska valumatietoja ei ole esitetty riittävästi, on alapuolisiin vesistöihin kohdistuvien vaikutusten laajuuden arviointi vaikeaa. Vaikutusalue tulisi ulottaa Viitajoen reitillä Vepsänjoki-Kiiminkijokeen asti, jossa hankkeen mahdolliset vaikutukset veden laatuun saattavat heikentää vesistöissä toteutettavien kalanhoidtoimien tuloksellisuutta. Koska suunniteltu tuotantoaika on pitkä (30 v.), tulisi ympäristövaikutusten arvioinnissa huomioida myös ilmastomuutoksen mahdolliset vaikutukset. Sademäärien ja valunnan ennustettu lisääntyminen ja niiden vuotuisen jakauman muuttuminen saattavat muuttaa tuotantoalueen vaikutuksia alapuolisiin vesistöihin.

YVA-tarkasteluun tulisi sisällyttää myös arvio siitä, miten turvetuotantohanke vaikuttaisi lohikalojen kotiuttamis- ja palauttamishankkeisiin, joita on meneillään sekä Kiiminkijoella että Olujoella. Näiden jokien sivujoet, Vepsänjoki ja Sanginjoki, ovat potentiaalisia vaeltavien lohikalojen lisääntymisjokia. Hankkeen vaikutusalueet ovat pääosin virtavesiä, joten kalastokartoituksissa sähkökalastus toisi lisätietoa lajistosta ja kalatiheyksistä kotitarve- ja virkistyskalastukseen pohjautuvan haastattelutiedon oheen. Lisäksi huolellisesti suunnitellut useana vuonna toteutetut sähkökoekalastukset tuottaisivat tarpeellisia vertailutietoja turvetuotantohankkeen mahdollisen aloittamisen jälkeen toteutettaville kalastotarkkailuille. Lausunnonantaja toteaa, että arviointiohjelmassa esitetyn selvityksen mukaan suo on hyvä elinympäristö monille lajeille. Suppea ja vain yhtenä vuonna toteutettu arviointi ei välttämättä kuvaa luotettavasti

muuttavan ja pesivän linnuston runsautta ja rakennetta, joten luotettavien tietojen saamiseksi alueella kannattaisi tehdä ajallisesti kattavampi linnustaselvitys.

Museovirasto esittää, että YVA-selostuksessa todetaan hankealueelta tehdyn erilaisia luonto- ja ympäristöselvityksiä, ja hankkeen vaikutusten arvioinnin yhteydessä todetaan osa lähialueen muinaisjäännöksistä ja löydöistä sijaitsevan Oulun (ent. Ylikiimingin) alueella, joilla ei ole vaikutusta hankkeeseen. Myös Muhoksen puolella on muinaisjäännöskohteita parin-kolmen kilometrin etäisyydellä hankealueelta.

Ennakkotiedoista huolimatta hankkeen vaikutusalueella voi sijaita ennestään tuntemattomia arkeologisia kohteita nykyisen suon reuna-alueilla. Museovirasto toteuttaa yleisuonteisen tarkastuksen kesän 2009 aikana alueen arvioimiseksi arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta.

Oulujokivarren kalastusalue vastustaa koko hanketta, ottaen huomioon luonnonarvot ja mahdollisesti tulevat vesistöjen jätekuormitukset. Jako-Muuraissuo on iso kokonaisuus luonnontilassa olevaa suoaluetta. Lausunnonantaja esittää 0-vaihtoehtoa.

Kiimingin kalastuskunta ja Kiiminkijoen kalastusalue ovat jättäneet samansisältöiset lausunnot, joissa esitetään toteuttamisvaihtoehtona 0-vaihtoehtoa, jossa hanketta ei toteuteta lainkaan, vaan suot jätetään luonnontilaan. Perusteluna vaatimukselleen lausunnonantajat esittävät, että Kiiminkijoen vesistöalueelle ei tule avata uusia turvesoita, sillä aiemmin on sovittu, että Kiiminkijoen valuma-alueella on kerrallaan tuotannossa korkeintaan 1500 ha turvesoita, ja tätä tuotantomäärää ei tule ylittää. Kiiminkijoki on huomattava vaelluskalavesistö ja turvetuotannon aiheuttama vesistökuormitus (kiintoaine-, humus-, typpi-, fosfori- ja rautapäästöt, sekä happamat valumavedet) aiheuttaa huomattavaa haittaa kalastolle. Lausunnonantajat katsovat, että hanke vaarantaa jokeen vuosien aikana suoritettujen lohikalajien kotiuttamistoimenpiteet ja rapuistutukset.

Laitasaaren kalastuskunta esittää turpeenoston aiheuttavan haittoja alueen asukkaille, luonnolle, terveydelle, vesistöille ja kalastukselle sekä pyytää ottamaan ne huomioon YVA-selvityksessä. Lausunnonantaja esittää turpeen noston aiheuttavan laajalle alueelle leviävää pölyämistä, joka lisää vesistöjen kuormitusta, ja sillä on vaikutusta ihmisten elinolosuhteisiin ja yleiseen viihtyvyyteen. Pölystä on haittaa myös mm. luonnossa liikkujille, marjastajille, sienestäjille ja metsästäjille. Jako-Muuraissuo on tunnettu hyvänä hilla- ja karpalosuona ja ympäröivät metsät muina marjamaina. Turpeen nostosta ja kuljetuksista aiheutuva melu ja liikenne häiritsevät asukkaita. Tiestöt ovat myös heikkokuntoisia ja mutkaisia.

Lausunnonantaja epäilee suunnitelman kuivatusvesien ohjaamiseksi Viitaojan kautta Vepsänjokeen ja edelleen Kiiminkijokeen toteuttamista, koska Viitaoja on pieni, tukkoinen ja tulvaherkkä. Vesien luontainen laskeutumisreitti on Sanginjoki. Lausunnonantaja esittää huomioitavaksi, että Sanginjoen veden laatu on erittäin hapan (pH alle 5). Sanginjoen veden laadulla on merkitystä myös Oulujokeen. Myös Kiiminkijoen vesistöä kuormittavat jo nyt tuotannossa olevat turvesuot. Turvetuotannon pöly ja kuivatusvedet vaikuttavat Sanginjoen ja Kiiminkijoen kalastoon ja kalastukseen. Lisäkuormitus veisi pohjan Sanginjoen kunnostushankkeelta. Jos turvetuotantoalue otetaan käyttöön, lausunnonantaja vaatii Vapo Oy:ltä kalatalousmaksua, jonka suuruus on 5 euroa hehtaa-

riilta käsiteltävää aluetta/vuosi. Lausunnonantaja toteaa myös turpeenoton tuhoavan alueen linnuston elinolosuhteet. Lisäksi lausunnonantaja toteaa alueella olevan harvinaisen kapulasillan välillä Kontiosaari-Nälköniemi.

Kannanottona esitetään, että suoaluetta ei oteta turvetuotannon käyttöön, vaan annetaan sen olla ennallaan asukkaiden, mökkiläisten, marjastajien ja muiden luonnossa liikkujien käytössä. Vesistöt eivät myöskään kestä lisäkuormitusta.

Ylikiimingin kalastuskunta pyytää huomioimaan arviointiohjelmassa seuraavat seikat: turvetuotannon aiheuttamat todelliset kuormitukset valuma-alueen vesistöihin; hankkeen vaikutus Kiiminkijoen kalakantaan yleensä ja erityisesti vaikutus ikaikaiseen Seluskankosken lohen lisääntymisalueeseen; Vepsänjokeen on jo usean vuoden ajan tehty arvokalan kala- ja poikasistutuksia, aikaisemmin puronieriää ja muutamia viime vuosina taimenta; hankkeesta aiheutuvat päästöt voivat tuhota tehdyn työn; Viitajoen ja Seluskanojan virtaamat rakennusaikana ja soiden kuivatuksen jälkeen; hankealueen alapuolisten vesialueiden omistussuhteet tulee selvittää arviointiohjelmassa.

Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry. toteaa, että Jako-Muuraisuon alue on maakunnan suurimpia luonnontilaiselle suolle suunniteltuja uusia turpeennostoalueita. Sen tähden hankkeen ympäristövaikutukset tulee arvioida erityisen huolella täydentäen arviointiohjelman puutteet ja korjaten siinä olevat virheelliset väittämät.

Lausunnonantaja esittää huomautuksina ja tarkennuksina, että Räkäsuo sisältyy valtakunnalliseen Natura2000-suojeluohjelmaan (FI1106602). Lausunnonantaja kritisoi turpeen pitämistä biopolttoaineena, sekä toteaa, että Jako-Muuraisuon turpeennostohanke on myös täysin vastoin arviointiohjelmaan kirjattua Pohjois-Pohjanmaan energiasstrategian turpeenottoa koskevaa ohjeistusta, maakuntakaavan suunnittelumääräystä, tarkistettuja valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita sekä turveteollisuuden omia ympäristöohjeita. Arviointiselostuksessa on mainittava Kiiminkijoen alueella olevien turvesoiden yhteispinta-ala, ja selostuksessa on myös tuotava esiin tämän hankkeen ja samanaikaisesti YVA-menettelyssä olevan Kiiminkijoen vesistöön laskevan Kuokkasuon pinta-alojen suhde jo olemassa oleviin turpeennostoalueisiin ja hankkeiden yhteiset vesistövaikutukset.

Lausunnonantaja toteaa vaikutusten arvioinnista, että hankkeen vesistövaikutusalueen rajaaminen puuttuu, vaikka kuivatusvesien vaikutukset kohdistuvat kahteen merkittävään vesistöön, Kiiminkijokeen ja Sanginjokeen. Vaikutusalueen rajaaminen on esitettävä niin, että käy selväksi miltä alueelta hankkeessa vaikutuksia aiotaan selvittää. Lausunnonantajan mielestä vesistövaikutusten vaikutusalueita ovat Sanginjoen alapuolisen vesistön osa Oulujokeen asti sekä Kiiminkijoen vesistön osa-alue valuma-alueineen sekä pääuoma. Hankkeessa on selvitettävä, millä vaihtoehdoisella tavalla suunnitelmassa esitetty energiamäärä tuotetaan, jos hanke jätetään suunnitelmassa muodossa toteuttamatta. Arviointiohjelmasta puuttuu kaikki maininnat vesistökohtaisista suunnitelmista ja ohjelmista, myös Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuoteen 2015. Ohjelmassa on erittäin vähän tietoa vesistöistä. Arviointiselostuksessa vaikutukset on arvioitava kaikkiin vastaanottaviin vesistöihin pääuomien ohella. Lisäksi on kuvattava erityisesti Viitaojan tila ja selvitettävä kuivatuksen ja kuormituksen vaikutukset puuroon. Hankkeessa on arvioitava vaarantaako se Sanginjoen vesistön hyvän tilan saavuttamista. Lisäksi on otettava huomioon Sanginjoen

vaikutukset Oulujokeen, joka on raakaveden lähde. Kiiminkijoki on maakuntakaavassa varustettu av-merkinnällä, jolla osoitetaan lohikannan elvytysohjelmaan sisältyvien jokien pääuomat ja uhanalaisen eliölajiston kannalta erityisen arvokkaita virtavesiä. Ohjelmasta syntyy vaikutelma, ettei Kiiminkijoen vesistön suojeluhistoriaa tunneta. Se puute on korjattava arviointiselostuksessa. Huomioon on otettava myös luonnon-tilaisen suon lopullisen poistuman merkitys jo ennestään mittavasti ojitetulla valuma-alueella. Natura-arviointi on välttämätön ja se on tehtävä osana ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, jotta voidaan selvittää vaarantaako hanke niitä velvoitteita ja tavoitteita, joita vesiluonnon tilalle on asetettu.

Lausunnonantaja esittää, että asuntojen lukumäärää ja etäisyyttä pölyn ja melun lähteeseen on syytä täsmentää. Jako-Muuraissuon sekä laskuvesistöjen luontotyyppien uhanalaisuus on arvioitava Suomen luontotyyppien uhanalaisuusselvityksen (Suomen ympäristö 8/2008) mukaisesti sekä luonnonsuojelu- ja vesilain viimeisimpien versioiden ja EU:n luontodirektiivin suotuisan suojelutason määritelmän mukaisesti. Vaikutusalueen raja on linnustoselvityksessä liian suppea, jonka vuoksi linnusto pitää kartoittaa koko alueelta, johon kuivatus vaikuttaa.

Hankkeen vaihtoehdoista lausunnonantaja esittää, että hankkeen toteuttamatta jättämisen aiheuttaman turvetyöpaikkojen menetyksen lisäksi tulee arvioida myös, paljonko Jako-Muuraissuon turpeiden säästäminen luo alueelle uusiutuvan energian työpaikkoja. Myös hankkeen ilmastovaikutusten vertailu esitetään tehtäväksi 0-vaihtoehdon ja turpeenpolton välillä. Lausunnossa esitetään myös esitettäväksi hankkeen keskeiset epävarmuustekijät, joista lausunnonantajan käsityksen mukaan suurin on kasvihuonekaasujen päästörajojen tiukkeneminen.

Mielipiteet

A pyytää ottamaan huomioon, että Sanginjoen ja Kiiminkijoen alueen maaperässä on alueita, joissa esiintyy alhaisia pH-pitoisuuksia. Turvetuotantohanke voi sijoittua osaltaan mustakiviliuskealueelle.

Alustavassa suunnitelmassa on yksi mahdollinen turpeen kuljetusreitti Sanginjoen maantien nro 8331 kautta Ouluun. Sanginjoen tie on 12 km:n matkalta päällystämätön, erittäin heikkorunkoinen ja mutkainen tie. Varsinkin talviaikaan tapahtuva raskas liikenne aiheuttaisi tiellä liikkuville onnettomuusriskin. Ilman tiestön peruskunnostamista, ei Jako-Muuraissuon turverekkaliikenne voi liikennöidä kyseisen tien kautta. Hankkeeseen liittyen tulee alueen asukkaiden kantaa asiaan selvittää haastatteluin, ja samalla on selvitettävä tien peruskunnostuksen mahdollisuus. Mielipiteen esittäjä huomauttaa lisäksi, että vesien johtaminen pelkkien laskeutusaltaiden kautta Sanginjokeen ei täytä parhaan tekniikan vaatimuksia.

B haluaa Kiiminkijokivarren asukkaana esittää havaintoja joen nykytilasta ja turvetuotannon vaikutuksista jokeen. Aiemmin Kiiminkijoen rannat Kiimingin keskustan kohdalla ovat olleet vaaleita hiekkarantoja, mutta viime vuosina rannoille on kertynyt 5-10 cm paksu humuskerros, mikä liettää rantoja ja mahdollistaa heinäkasvien kasvun rannoille. On todennäköistä, ettei tilanne ainakaan parane uusien turvetuotantoalueiden käyttöönoton jälkeen. Humuksen kertyminen joen pohjaan on näkyvisiä myös joen koskipaikoissa. Tämä vaikuttaa syyskutuisten lohikalojen lisääntymiseen ja ravinnonsaantiin. Joessa aiemmin tavatut järvisimpukat ovat hävinneet.

Hyvin toimiva pintavalutuskenttä poistaa suurimman osan kiintoaineksesta, mikä on havaittavissa kuivina ajanjaksoina, mutta ongelma on nähtävissä sateisina syksyinä, jolloin turvetuotantoalueilta peräisin oleva humus lisääntyy jokivedessä, ilmeisesti nykyisten tuotantoalueiden pintavalutus ei pysty käsittelemään näin suuria vesimääriä ja vettä johdetaan valutuksen ohi joko tietoisesti tai "vahingossa". Kiiminkijoen madesaaliit ovat vähentyneet, minkä mielipiteen esittäjä olettaa johtuvan veden happamoitumisesta ja humuksesta.

Kiiminkijoen valuma-alueella järvien osuus on pieni ja joki on erittäin herkkä reagoimaan sateisiin ja kuiviin jaksoihin, ja koska järviä ei ole, luontaisina vesivarastoina toimivat suot ja hiekkaharjut. Mielipiteen esittäjä pelkää turvetuotantohankkeiden heikentävän Kiiminkijoen vedenlaadun.

C ja 229 muuta allekirjoittajaa esittävät kannanoton, joka on samansäiltöinen kuin Laitasaaren kalastuskunnan lausunto lukuun ottamatta kalastuskunnan lausunnossa esitetyjä kalastukseen liittyviä vaatimuksia.

D esittää kannanotossaan puoltavansa 0-vaihtoehtoa ja että kaikki muut vaihtoehdot suljetaan pois niiden ympäristövaikutusten vuoksi. Mielipiteen esittäjän mukaan arviointiohjelmassa on puutteita, siinä ei käsitellä riittävän laajasti ympäristövaikutuksia, joiden tulisi sisältyä YVA:an. Mielipiteen esittäjä esittää tarkennettavaksi tuotannon aloittamisen vaikutuksia asumiseen. Toiminta aiheuttaa melua ja tärinää, ja turvetuotanto aiheuttaa vaikutuksia myös ihmisille, jotka asuvat alueilla, joiden läpi turvetta kuljetetaan. Mielipiteen esittäjä huomauttaa, että linnustoselvityksestä puuttuvat mm. alueelta havaitut metsähanhi ja riekko. Turpeen noston vaikutuksia mm. ilmastoon, vesistöihin ja luonnon monimuotoisuuteen ei mielipiteen esittäjän mielestä ole tarpeeksi tarkasteltu arviointiohjelmassa. Mielipiteen esittäjä kysyy, miksi turvetuotannon kohteeksi on valittu lähes luonnontilainen, ojittamaton suo, sekä mihin perustuu väite, ettei alueella ole muinaisjäännöksiä ja kulttuuriperintökohteita, ja esittää, että välillä Kontiosaari-Nälköniemi oleva harvinainen kapulasilta voidaan katsoa arvokkaaksi kulttuuriperintökohteeksi. Mielipiteen esittäjän mielestä ei voi vetää suoraa johtopäätöstä siitä, onko jollakin luontoalueella matkailullista arvoa riippuen siitä onko alueella matkailuyrittäjiä. Arviointiohjelmassa on vain lyhyesti kerrottu energiantuotantoa ohjaavasta politiikasta. Energiantuotannon suunnittelussa tulee huomioida myös laajemmat energiastrategiat, ei riitä lyhyt maininta Suomen ja EU:n energiapolitiikan tavoitteesta ja Pohjois-Pohjanmaan energiastrategian 2015 tarkastelusta. Turvetuotannon suunnittelussa on tarpeen tarkastella laajempia vaikutuksia luontoon ja myös ilmastoon. Turpeennoston vaikutukset eivät ulotu vain lähialueelle, vaan sillä on laajempia vaikutuksia.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. Ottaen huomioon Vapo Oy:n Jako-Muuraissuon turvetuotantoalueen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta annetut lausunnot ja mielipiteen ilmaisut Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus esittää lausuntonaan seuraavaa.

Hankekuvaus

Arviointiohjelmassa on esitetty tiedot hankkeen tarkoituksesta, sijainnista ja hankkeesta vastaavasta sekä arviointimenettelyn aikataulusta. Hanketta on perusteltu energiaturpeen saannin turvaamisella ja korvaamaan poistuvia tuotantoalueita sekä tuotantokapasiteetin kasvattamisen halulla, jotta kotimaisten polttoaineiden osuutta Suomen energiatarpeesta saadaan kasvatettua. Hankkeen perusteluissa tuodaan lisäksi esille synergiaetujen saavuttamiseksi, että hankealueen läheisyydessä on muita turvetuotantoalueita, sekä todetaan lähialueen turvetuotantohankkeista Kiiminkijoen vesistöalueella olevan 15 toiminnassa olevaa merkittävää turvesuota ja Oulujoen osavaluma-alueella 59.14 olevan kuntoonpanossa 10 hehtaaria ja tuotannossa 260 hehtaaria suoalaa. Arviointiohjelmassa ei kuitenkaan esitetä tarkemmin sanallisesti eikä karttapiirroksin kyseisiä turvetuotantoalueita. *Tämän vuoksi hankkeen mahdollista liittymistä ja yhteisvaikutusta muihin samoilla vesistöalueilla oleviin ja suunniteltuihin turvetuotantoalueisiin on täsmennettävä.* Täsmennetyissä tiedoista tulee käydä ilmi turvetuotantoalueiden pinta-alat, vesiensuojelumenetelmät, kuormitustiedot ja hankkeen suhteellinen osuus kokonaisuormituksesta sekä esitettävä ne arviointiselostuksessa taulukkona ja karttakuvana.

Turvetuotantoalueen jälkikäytöstä todetaan arviointiohjelmassa, että päätöksen jälkikäytöstä tekee aikanaan maanomistaja. Mahdolliseksi jälkikäyttömuodoiksi esitetään mm. metsittäminen, viljely (energiakasvit, vilja, rehu) tai ennallistaminen kosteikoksi. *Arviointiselostuksessa on esitettävä ainakin alustava arvio todennäköisempien jälkikäyttömuotojen ympäristövaikutuksista.*

Muut luvat ja hankkeen aikataulu

Arviointiohjelmassa on esitetty hankkeen tarvitsemat suunnitelma, luvat ja muut päätökset. Arviointimenettelyä ei ole yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen arvioidaan tulevan vireille loppuvuodesta 2009. Ympäristökeskus pitää aikataulua realistisena, joskin aika tiukkana edellyttäen, että arviointiohjelman vaaditut täydennykset saadaan tehtyä kesän ja syksyn 2009 aikana. Selvitysten tekemiseen ja tulosten raportointiin on kuitenkin syytä varata riittävästi aikaa.

Vaihtoehtojen käsittely

Arviointiohjelmassa on esitetty viisi eri toteutusvaihtoehtoa, joista yksi (ns. 0-vaihtoehto) on hankkeen toteuttamatta jättäminen. 0-vaihtoehto tarkoittaa, että Jako-Muuraissuolla ei aloiteta turvetuotantoa lainkaan ja alue jää nykyiselleen. Neljä muuta vaihtoehtoa eroavat toisistaan vesienkäsittelymenetelmien ja suon kuntoonpanovaiheen ajoituksen suhteen. Vesienkäsittelymenetelmänä esitetään joko sulan maan aikainen tai ympärivuotinen pintavalutus. Kaikissa neljässä toteutusvaihtoehdossa on tarkoitus ottaa koko tuotantokelpoinen pinta-ala (413 ha) turvetuotantoon. Vaihtoehtojen valintaa ei ole ohjelmassa perusteltu tarkemmin.

Ympäristökeskus katsoo, että *arviointiohjelmassa esitetyt toteutusvaihtoehtojen rajauskriteerit eivät ole riittäviä, koska vaihtoehdot poikkeavat ainostaan vesienkäsittelymenetelmien ja kuntoonpanon ajoituksen osal-*

ta siten, että kaikissa toteutusvaihtoehdoissa turvetuotantoon otettaisiin koko tuotantokelpoinen pinta-ala.

Arviointiohjelmassa ei esitetä vaihtoehtoja, jotka perustuisivat hankealueen osittaiseen toteuttamiseen tai vaihtoehtoihin turvetuotannon sijoituspaikkoihin. Esimerkiksi arviointiohjelman liitteenä olevan Sakari Rehelin tekemän kasvillisuus selvityksen mukaan Jako-Muuraissuon suoalueen osa-alueista vaihtelevimmat ja arvokkaimmat ovat Jakosuon eteläosassa oleva Pirttiselän alue, joka on selvästi muusta Jakosuosta erillinen osa, ja Muuraissuon alue. Rehelin mukaan niitä voitaisiin pitää paikallisesti tai maakunnallisesti merkittävinä, suojelun arvoisina kohteina.

Arviointiselostuksessa onkin esitettävä ympäristövaikutusten arvioinnit myös vaihtoehtoisina alueina siten, että Jako-Muuraissuon alueesta otetaan vain osa turvetuotantoon. Arviointiselostuksessa on lisäksi pohdittava vaihtoehtoa, jossa turvetta tuotettaisiin jollain vaihtoehtoisella ei-luonnontilaisella turvetuotantoalueella ottaen huomioon hankkeen tarkoituksen tuottaa energiaturvetta Pohjois-Pohjanmaan energiantuotantolaitoksille.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Arviointiohjelman tarkoituksena on kertoa, mitä ja miten hankkeen eri vaihtoehtojen vaikutuksia aiotaan arvioida. Arviointiohjelmassa on annettu selvitys arvioitavista ympäristövaikutuksista. Ympäristökeskus katsoo, että hankkeen merkittävimmät vaikutukset on tunnistettu ja hankekokonaisuus on vaikutusten tunnistamisessa otettu huomioon.

Arviointiselostuksessa on kuitenkin vielä esitettävä lisäselvityksiä ja täsmennyksiä, jotta hankkeen ympäristövaikutuksista voidaan saada kattavat arviot.

Vaikutukset maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen

Arviointiohjelmassa on esitetty olemassa olevista kaavoista ainoastaan Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava. *Arviointiselostuksessa on otettava huomioon myös Oulun seudun yleiskaavassa 2020 annetut kaavamääräykset, joilla voi olla merkitystä hankkeen toteuttamisen kannalta. Arviointiselostuksessa on arvioitava hankkeen vaikutusta myös siltä kannalta, että Kiiminkijoen vesistöalue on maakuntakaavassa merkitty arvokkaaksi vesistöalueeksi.*

Useissa lausunnoissa on arvosteltu suunnitelmaa ottaa käyttöön lähes luonnontilainen suoalue vastoin valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavamääräystä, joiden mukaan turvetuotantoon tulee ottaa ensisijaisesti entisiin tuotantoalueisiin liittyviä soita, ojitettuja soita tai sellaisia ojittamattomia soita, joiden luonnontai kulttuuriarvot eivät ole seudullisesti merkittäviä.

Arviointiselostuksessa on esitettävä, miksi tässä hankkeessa on tarpeen poiketa näistä maankäytön suunnittelun periaatteista, joiden mukaan turvetuotantoa ohjataan jo ojitetuille soille.

Arviointiohjelmassa esitetään hankkeen lähivaikutusalueeksi 500 metriä tuotantoalueen reunasta. *Hankealue on kuitenkin laaja, jonka vuoksi hankkeen vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen on arvioitava esitettyä laajemmin siten, että arviointiin otetaan mukaan myös lähikylät ja Sänginjokivarren asutus riittäväällä tarkkuudella.*

Hankkeen vaikutukset asumiseen on arvioitava myös maankäytön näkökulmasta.

Vaikutukset maa- ja kallioperään ja pohjavesiin

Arviointiohjelmassa todetaan, ettei hankkeella ole vaikutusta kallioperään perustelematta asiaa sen tarkemmin. Sen sijaan hankkeen vaikutukset maaperään ovat suuret, sillä hankkeessa hyödynnetään eloperäistä maakerrostumaa. Hankealueen ojitukset vaikuttavat alapuolisen alueen vesitalouteen ja pohjaveden muodostukseen. Alue ei ole luokiteltua pohjavesialuetta. Vedenottoon liittyvät vaikutukset esitetään arvioitavan asiantuntija-arvioina sekä kaivot ja muut vedenottamot selvitetään asukaskyselyllä.

Koska hankkeen vesistöalueella esiintyy mustaliuskealueita ja sulfaattisavialueita, jotka voivat vaikuttaa happamoitumisriskiin, on arvioinnissa selvitettävä alueen pohjamaalajit riittävällä tarkkuudella. Lisäksi on esitettävä hankealueen korkeussuhteet. Tiedot tulee esittää kirjallisin selvityksin ja havainnollistettava karttapiirroksin.

Alue ei ole luokiteltua pohjavesialuetta eikä lausunnoissa ole esitetty pohjavesien arviointia koskevia vaatimuksia, jonka vuoksi pohjaveden muodostumista alueella ei tarvitse selvittää tarkemmin. *Selostuksessa tulee kuitenkin esittää kartoitus lähialueen talousvesikäytössä olevista kaivoista ja muista vedenottamoista ja esittää arvio hankkeen mahdollisista vaikutuksista niiden veden laatuun ja määrään.*

Vaikutukset vesistöön, kalastoon ja kalastukseen

Arviointiohjelmassa todetaan, että hankkeen toteuttaminen vaikuttaa suon alapuolisen alueen vesitalouteen. Arvioinnissa selvitetään vaikuttaako hanke alapuolisten vesistöjen hydrologiaan ja veden laatuun. Arviointi perustetaan olemassa oleviin vedenlaatutietoihin ja ominaiskuormitustietoihin sekä laskuvesistön sietokykyyn ottaa vastaan lisäkuormitusta.

Ympäristökeskus edellyttää, että *arviointiselostuksessa tulee esittää arviot hankealueelta tulevista valumista eri vuodenaikoina ja kuivatuksen seuraukset virtaamamuutoksiin ja vaikutuksiin alapuolisessa vesistössä, erityisesti on selvitettävä hankkeen toteuttamisen vaikutus hankealueen alapuolisiin kevättulviin ja muihin vastaaviin ylivirtaamiin (kuten rankkasateiden aiheuttamat virtaamalisäykset), sillä tällä hetkellä lähes ojitamaton suoalue varastoi vettä ja tasoittaa tulvahuippuja, ja suoalueen vesitalous muuttuu turvetuotannon myötä.*

Ehdotus Oulujoen-lijoen vesienhoitosuunnitelmaksi on ollut kuultavana ja se tullaan jättämään valtioneuvoston hyväksyttäväksi vuoden 2009 loppuun mennessä. *Arviointiselostuksessa on arvioitava, miten Jako-Muuraissuon turvetuotantohanke vaikuttaa Oulujoen-lijoen vesienhoitosuunnitelmassa esitettyihin tilatavoitteisiin ja lisätoimenpiteisiin.*

Arviointiselostuksessa on esitettävä erityisesti miten turvetuotantohanke vaikuttaa Sanginjoella meneillään olevaan ekologisen kunnostushankkeen (SaKu-hanke) tavoitteiden saavuttamiseen.

Arviointiohjelmassa mainitaan, että hankealueelta laskevien vesien ennakkotarkkailua on tarkoitus suorittaa sekä Sanginjoesta että Viitaojasta vuonna 2009. Ohjelmasta ei kuitenkaan ilmene tarkkailun ajankohdat,

tarkkailupisteet eikä esitystä siitä, mitä määrittäviä vesinäytteistä on tarkoitus suorittaa. *Nämä seikat tulee esittää arviointiselostuksessa.*

Vesilain mukaan tiettyjen luontotyyppien luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Näitä ovat mm. luonnontilaiset uomat, lähteet ja alle hehtaarin suuruiset lammet. *Arviointityössä tulee riittävin maastotöin selvittää tällaisten kohteiden sijainti hankkeen vaikutusalueella ja arvioida hankkeen vaikutukset ko. kohteisiin.* Mahdollinen kyseisten luontotyyppien muuttaminen edellyttää riittävästi perusteltua poikkeamislupaa vesilain kiellosta.

Arviointiohjelmassa kalasto- ja kalastustiedot esitetään arvioitavaksi tarkkailuraporttien, asiantuntija- ja kalastajahaastattelujen perusteella.

Kuten Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen lausunnossa todetaan, vaikutukset kalastoon kohdistuvat pääosin virtavesialueille. Tällaisia vaikutuksia ovat esimerkiksi kiintoaineen vaikutus kutusorakoihin ja edelleen kalojen lisääntymiseen. Kiiminkijoella on tarkkailupisteet kuorimittajien ylä- ja alapuolella, mutta ei Vepsänjoen suun alapuolella, eikä Vepsänjoen virtakalastosta ole mitään tietoa.

Erityisen tärkeänä ympäristökeskus pitää eniten kuormitettavien Viitajoen ja Vepsänjoen virtavesikalaston selvittämistä. Virtavesikalasto voidaan luotettavimmin selvittää sähkökoekalastuksin. Kalasto- ja kalastustietoja voidaan lisäksi täydentää arviointiohjelmassa esitetyillä tavoilla.

Vaikutukset tuotanto-, palvelu-, ja elinkeinotoiminta-alueisiin, luonnonvarojen käyttöön sekä virkistyskäyttöön ja luonnonvarojen hyödyntämiseen

Arviot taloudellisiin vaikutuksiin esitetään tehtäväksi hankesuunnitelman ja kirjallisuustietojen sekä asiantuntija-arviointien perusteella. Vaikutuksia luonnonvarojen käyttöön marjastuksen ja metsästyksen osalta esitetään arvioitavaksi asukaskyselyllä.

Ympäristökeskus edellyttää, että *vaikutukset eri elinkeinotoimintoihin arvioidaan ottaen huomioon myös hankkeen vaikutukset maankäytön kannalta. Myös hankkeen vaikutukset paikalliseen työllisyyteen on arvioitava sekä 0-vaihtoehdossa että toteutusvaihtoehdoissa. Vaikutukset hankealueella ja alapuolisissa vesistöissä tapahtuvaan metsästyksen ja marjastukseen sekä virkistyskäyttöön tulee selvittää lähialueen asukkaille tehtävillä kyselyillä.*

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Arviointiohjelmassa todetaan, että turvetuotannolla ja siihen liittyvillä toiminnoilla voi olla välillisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, kuten melu, pölypäästöt ja turvekuljetuksiin liittyvät onnettomuudet. Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia selvitetään STM:n ohjeen mukaisesti sekä asukas selvityksillä. Ohjelmassa esitetään, että hankkeella ei ole suoraa vaikutuksia asumiseen tai vapaa-ajan asumiseen, joten niitä ei arvioida.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä ihmisiin kohdistuvilla vaikutuksilla tarkoitetaan hankkeen välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Terveysvaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon sekä terveyden fyysiset että psyykkiset ja sosiaaliset ulottuvuudet.

Ympäristökeskus katsoo, että hanke on niin laaja, että sillä tulee olemaan lähialueen ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvia vaikutuksia. Oulun kaupungin lausunnon mukaan lähialueella olevien 15 asuinkiinteistön lisäksi asutusta on välittömästi hankkeen eteläpuolella Sanginjoen varrella. *Tämän vuoksi ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida siten, että huomiioon otetaan myös vakinaiseen ja vapaa-ajan asumiseen kohdistuvat välilliset vaikutukset.*

Vaikutukset luonnon eläin- ja kasvilajistoon, luonnon monimuotoisuuteen sekä suojeluarvojen säilymiseen

Arviointiohjelman liitteenä on Jako-Muuraissuolta tehty kasvillisuusselvitys vuonna 1995 ja tervaleppäkorpialueiden selvitys vuonna 2003 sekä linnustoselvityksiä vuosina 1995, 2002 ja 2003.

Hankkeen vaikutukset esitetään arvioitavaksi aiemmin tehtyjen luontoselvitysten pohjalta, lisäksi linnustoselvityksiä täydennetään muutosaikaisella ja pesintäaikaisella laskennalla ja kasvillisuusselvitykset päivitetään. Natura-arviointia ei esitetä tehtäväksi, mutta mikäli myöhemmin osoittautuu, että Natura-arviointi on tehtävä, toteutetaan se YVA-menettelyn jälkeen erikseen, hankkeen tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Arviointiohjelman liitteenä olevan tervaleppäkorprien kasvillisuusselvityksen mukaan hankkeen vaikutusalueella olevat Pirttiselän laidan ja Perttusenmaan tervaleppäkorvet ovat ruoho- ja heinäkorpina molemmat suojeltu metsälain (1093/1996) mukaisesti metsien monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeinä elinympäristöinä.

Hankealueen kasvillisuus- ja linnustoselvitykset tulee päivittää ja täydentää arviointiohjelmassa esitetyllä tavalla koko niiden suoyhdistymien alueelta, jolle kaavailtu turvetuotantoalue ulottuisi. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus (toim. Raunio – Schulman – Kontula, Suomen ympäristö 8/2008) -teoksessa esitetyjä arviointeja tulee hyödyntää arvioitaessa hankealueen monimuotoisuutta.

Maastotyönä tehtävät selvitykset on tehtävä sellaisina ajankohtina, että kasvillisuudesta ja linnustosta saadaan tiedot selville riittävällä tavalla.

Kiiminkijoki sivujokineen sisältyy kokonaisuudessaan Natura2000 -verkostoon (F11101202). Kiiminkijoki on suojeltu voimataloudelliselta rakentamiselta koskiensuojelulailla ja kuuluu erityistä suojelua vaativiin vesistöihin. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa Kiiminkijoki on osoitettu av-merkinnällä (arvokas vesistö). Merkinnällä osoitetaan lohikannan elvytysohjelmaan sisältyvien jokien pääuomat ja uhanalaisen eliölajiston kannalta erityisen arvokkaita virtavesistöjä. Yleisen suunnittelumääräyksen mukaan maakuntakaavassa av-merkinnöillä osoitettujen vesistöjen tilaan vaikuttavat toimenpiteet on suunniteltava siten, että arvokkaan vesialueen soveltuvuutta varauksen perusteena oleville eliölajeille ei vaaranneta. Maakuntakaavan yleinen suunnittelumääräys koskee av-merkinnällä osoitettujen vesistönosien valuma-alueita kokonaisuudessaan. Myös eri kuormituslähteiden yhteisvaikutus on otettava huomioon kuormituslähdeistä arvioitaessa. Oulun seudun yleiskaavassa 2020 hankealue sisältyy arvokkaalle vesistöalueelle (av), jonka käytön suunnittelussa ja alueella tehtävissä toimenpiteissä on otettava huomioon vesiensuojelu ja maankamaraan suojelu sellaista eroosiota vastaan, joka vaikuttaa pintavesiin.

Ympäristökeskuksen käsityksen mukaan hankkeesta todennäköisesti aiheutuu sellaisia vaikutuksia Natura-alueelle, jotka tulee arvioida luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n tarkoittamalla tavalla. Ottaen huomioon luonnonsuojelulain säännökset mm. Natura-arvioinnista kuulemisesta, ympäristökeskus katsoo, että Natura-arviointi on tarkoituksenmukaista tehdä YVA-menettelyn yhteydessä, jolloin se tulee lausunnolle samaan aikaan arviointiselostuksen kanssa.

Vaikutukset ilman laatuun

Arviointiohjelman mukaan pölyvaikutusten arviointi hankealueen lähiympäristössä arvioidaan aiempien muilta turvetuotantoalueilta saatujen pölymittausten ja tehtyjen mallinnusten avulla. Arvioinnissa otetaan huomioon paikalliset olosuhteet ja vallitsevat tuulensuunnat. Tarkastelualueena pidetään 1 km:n etäisyyttä tuotantokentän reunasta. Työkoneiden aiheuttamat päästöt ilmaan arvioidaan laskennallisesti VTT:n kehittämien laskentataulukoiden avulla.

Pölyvaikutukset tulee esittää arviointiselostuksessa riittävän monipuolisesti, koska hankealueen läheisyydessä on useita asuinkäyttöön tarkoitettuja kiinteistöjä. Lisäksi on esitettävä arvio pölyn kulkeutumisesta vesistöihin, sillä hankealue rajoittuu Viitaojaan. Pölyvaikutusten tarkastelualue on häiriintyvien kohteiden osalta tarpeellista rajata laajemmalle kuin esitetty yhden kilometrin etäisyys. Ilman laatuun kohdistuvia vaikutuksia arvioitaessa on huomioitava myös mahdolliset poikkeustilanteet, kuten turvepalot.

Työkoneiden ilmapäästöt voidaan arvioida esitetyllä tavalla.

Melun ja värinän vaikutukset

Turvetuotannosta ja turvekuljetuksista aiheutuvan melun mahdollisia vaikutuksia häiriintyviin kohteisiin esitetään arvioitavan olemassa olevien mallinnusten ja -mittausten pohjalta suhteuttaen tietoja turvetuotantoalueeseen ja sen ympäristöön asiantuntijatyönä.

Vaikutusarviointi voidaan tehdä arviointiohjelmassa esitetyllä tavalla.

Vaikutukset tiestöön ja liikenteeseen

Arviointiohjelmassa esitetään arvioitavan vaikutuksia liikenteeseen olemassa olevien liikennetietojen perusteella ja suhteuttamalla toiminnan aiheuttamat liikennemäärät muuhun liikennevirtaan, lisäksi arvioinnissa tarkastellaan kuljetusreittien onnettomuusalttiita kohtia hankealueen läheisyydessä.

Arviointiselostuksessa on esitettävä selvitys ohjelmassa esitettyjen liikenneväylien soveltuvuudesta turvekuljetuksiin. Lisäksi on arvioitava liikenteen määrän kasvun merkitystä liikenneturvallisuuteen, erityisesti kevyen liikenteen kannalta. Arviointiohjelmassa on esitetty kaksi vaihtoehtoista kuljetusreittiä turvetuotantoalueelta. Selostuksessa on myös esitettävä arvio siitä, miten liikenne jakautuu näille reiteille. Melun vaikutukset on otettava huomioon myös liikenteen vaikutuksia arvioitaessa.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön

Arviointiohjelmassa on esitetty, että hankealueen vaikutusta maisemaan arvioidaan maastokartan, ilmakuvien ja kasvillisuusselvityksen pohjalta, joiden perusteella kuvataan maiseman muutos. Maiseman

muutoksen merkitystä selvitetään myös lähiseudun asukkaille tehtävillä kyselyillä ja haastatteluilla. Ohjelman mukaan muinaisjäänöksiä ja kulttuuriperintökohteita ei ole hankealueella, joten niitä ei arvioida.

Maisemavaikutusten arviointi voidaan tehdä esitetyllä tavalla.

Laitasaaren kalastuskunnan lausunnon mukaan hankealueella on harvinainen kapulasilta välillä Kontiosaari-Nälköniemi. Tämä tieto on esitetty myös mielipiteen ilmaisussa sekä arviointiohjelmaa koskevassa yleisötilaisuudessa. *Asukkaille tehtävillä kyselyillä tulee kartoittaa myös muita mahdollisia muinaisjäänösten sijaintipaikkoja hankealueella. Lisäksi Museoviraston kesällä 2009 hankealueella tehtävät selvitykset tulee huomioida arviointiselostuksessa.*

Vaikutukset ilmastoon

Arviointiohjelmassa ei ole esitetty miten hankkeen vaikutuksia ilmastoon tullaan arvioimaan.

Koska turvetuotannolla on vaikutuksia kasvihuonekaasupäästöihin, *on hankkeen vaikutukset kasvihuonekaasutaseeseen ja sitä kautta ilmastomuutokseen arvioitava riittävällä tavalla. Arviointiselostuksessa ilmastovaikutukset tulee esittää uusinta tutkimustietoa hyväksi käyttäen.*

Epävarmuustekijät

Kaikkeen selvityksissä ja arvioinneissa käytettävään tietoon ja menetelmiin liittyy epävarmuutta, joka vaikuttaa arvioinnin lopputuloksen luotettavuuteen. *Arviointiselostuksessa on arvioitava epävarmuustekijöiden olemassaoloa, ja niiden vaikutusta arvioinnin tuloksiin on tarkasteltava riittävän monipuolisesti.*

Ympäristö- ja turvallisuusriskit ja haitallisten vaikutusten vähentäminen

Arviointiohjelmassa esitetään, että arvioinnissa tarkastellaan mahdollisten onnettomuuksien aiheuttamia riskejä vesistöille, maaperälle sekä muulle ympäristölle asiantuntijatyönä. Onnettomuudet saattavat aiheuttaa haittoja myös läheiselle asutukselle. Lisäksi arvioinnissa pohditaan onnettomuuksien torjuntaan liittyviä toimenpiteitä.

Ympäristövaikutusten arvioinnin aikana etsitään mahdollisuuksia vähentää hankkeesta aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. *Arviointiselostuksessa tulee riittävässä määrin tarkastella niitä toimenpiteitä, joilla voidaan lieventää merkittävimpiä vaikutuksia, kuten vaikutuksia ihmisiin ja asumiseen sekä vaikutuksia luonnonympäristöön ja luonnon monimuotoisuuteen.* Hankesuunnittelun lähtökohtana tullee olla parhaan käyttökelpoisen tekniikan sekä ympäristön kannalta parhaan käytännön soveltaminen.

Osallistuminen

Arviointiohjelmassa on esitetty arviointimenettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestäminen. Osallistumismahdollisuuksia ovat avoimet esittelytilaisuudet sekä mielipiteen esittämisen mahdollisuus. Lisäksi arviointiohjelmassa esitetään useiden hankkeen vaikutusten arviointia koskevien tietojen hankkimista lähialueen asukkaille tehtävillä kyselyillä ja haastatteluilla. Arviointiohjelmaan sisältyy myös tiedot yhteysviranomaisen järjestämästä kuulemisesta ja tiedottamisesta.

Ympäristökeskuksen käsityksen mukaan kansalaisten osallistumismahdollisuudet on järjestetty riittävällä tavalla.

Raportointi

Arviointiohjelma on ulkoasultaan ja sisältörakenteeltaan selkeä. Arviointiohjelman tekstiä on havainnollistettu useilla hankkeen eri tietoja esittävillä karttapiirroksilla. Karttapiirrosten havainnollisuutta kuitenkin heikentää niiden pienikokoisuus, mikä on ymmärrettävää koska piirrokset on sijoitettu tekstiin.

Arviointiselostuksessa olisikin harkittava hankkeen tärkeimpien karttapiirrosten liittämistä selostuksen liiteosaan, jolloin kartat olisi mahdollista esittää tarkemmassa mittakaavassa (esim. peruskartta 1:20 000 tai 1:50 000), mikä parantaisi karttojen luettavuutta ja selkeyttä. Arviointiselostuksessa on lisäksi esitettävä riittävän tarkalla kartalla hankealueen vesistöaluejako, josta ilmenee pintavesien valuntasuunnat, koska hanke sijaitsee vedenjakaja-alueella.

Ohjeet jatkotyöhön

Arviointiohjelmassa on esitetty pääosin ne tiedot, joita YVA-lain ja -asetuksen mukaan arviointiohjelmassa tulee esittää. Arviointiohjelmas-
sa esitetään arviointia koskevien tietojen hankintaa monipuolisesti, kuten kirjallisuus, asiantuntijaselvitykset ja -haastattelut sekä asukaskyselyt ja -haastattelut.

YVA-lain 10.1 §:n mukaisesti hankkeesta vastaava selvittää hankkeen ja sen vaihtoehtojen vaikutukset arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta sekä laatii ympäristövaikutusten arviointiselostuksen. Ympäristökeskus on tässä lausunnossaan edellyttänyt useita tarkennuksia arviointiohjelmassa arvioitaviksi esitettyihin seikkoihin ja hankkeen vaihtoehtotarkastelua.

Arviointiselostusta laadittaessa tulee esittää arviointiohjelmassa esitetyt tiedot tarkistettuina tässä lausunnossa esitettyjen vaatimusten mukaisesti ja YVA-asetuksen 10 §:n mukaisesti esitettävä selvitys siitä, miten yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelma-
sta on otettu huomioon.

Koska arviointiohjelmaa koskevissa lausunnoissa ja mielipiteen ilmaisuissa on esitetty huolestumista hankkeen vaikutuksista ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä vesistöjen vedenlaatuun, arviointiselostuksessa on erityisesti arvioitava välittömät ja välilliset vaikutukset ihmisten asumiseen, elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä vaikutukset alapuolisiin vesistöihin Kiiminkijoen ja Sanginjoen vesistöalueilla. Arviointissa on otettava huomioon Oulujoen-
lijoen vesienhoitosuunnitelmassa esitetyt tilatavoitteet ja lisätoimenpiteet hankkeen vaikutusalueella sekä Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan ja Oulun seudun yleiskaavan määräykset.

Ympäristökeskuksen käsityksen mukaan hankkeesta todennäköisesti aiheutuu sellaisia vaikutuksia Kiiminkijoen Natura-alueelle, jotka tulee arvioida luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla. Ympäristökeskus katsoo, että Natura-arviointi on tarkoituksenmukaista tehdä YVA-menettelyn yhteydessä.

Arviointiselostuksessa on myös esitettävä hankkeen vaikutukset ilmastoon käyttäen hyväksi uusinta tutkimustietoa.

Lausunnoissa ja mielipiteen ilmaisuissa esitettyjen tietojen vuoksi myös hankealueen ja sen läheisyydessä olevat kulttuuriperintökohteet on arvioitava riittävällä tavalla, vaikka arviointiohjelmassa niitä ei esitetäkään arvioitavaksi.

Arviointiselostuksessa on esitettävä selvitys selostuksessa käytettyjen tietojen mahdollisista puutteista ja keskeisistä epävarmuustekijöistä, mukaan lukien mahdolliset poikkeukselliset tilanteet, kuten arvio mahdollisista ympäristöonnettomuuksista ja niiden seurauksista.

YVA-menettelyn keskeisenä tavoitteena on ehkäistä haitallisten ympäristövaikutusten syntymistä. Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen on hankkeen elinkaaren eri vaiheisiin liittyvää toimintaa, jolla estetään, vähennetään tai korjataan hankkeesta aiheutuvia riskejä ja haitallisia ympäristövaikutuksia. Arviointiselostuksessa on YVA-asetuksen mukaisesti esitettävä ehdotus toimiksi, joilla ehkäistään ja rajoitetaan haitallisia ympäristövaikutuksia sekä ehdotus seurantaohjelmaksi.

Arviointiselostuksen tulee olla havainnollinen ja ymmärrettävä siten, että vaihtoehtojen vertailu on mahdollista. Selostukseen tulee liittää myös havainnollinen, yleistajuinen ja ytimekäs yhteenveto arvioinnista.

Arviointiselostus liitteineen tulee toimittaa yhteysviranomaiselle myös sähköisessä muodossa; yksittäisen tiedoston koko saa verkkopalvelua varten olla enintään 5 Mt.

LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävillä virka- tai aukioloaikoina Oulun kaupungin Oulu10-palvelupisteessä (Torikatu 10, Oulu), Oulun kaupunginkirjastossa (Kaarlenväylä 3, Oulu), Ylikiimingin kirjastossa (Koulurinne 3, Ylikiiminki), Muhoksen kunnanvirastossa (Asematie 14, Muhos), Muhoksen kirjastossa (Muhostie 2, Muhos) sekä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa (Veteraanikatu 1, Oulu) sekä ympäristökeskuksen Internet-sivulla www.ymparisto.fi/ppo > Ympäristövaikutusten arviointi YVA ja SOVA > Vireillä olevat YVA-hankkeet > Jako-Muuraissuon turvetuotantohanke, Oulu.

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon sekä kopiot annetuista lausunnoista ja mielipiteen ilmaisuista hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset lausunnot ja mielipiteen ilmaisut säilytetään ja arkistoidaan Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi niille tahoille, joilta on pyydetty lausunto arviointiohjelmasta sekä niille mielipiteen esittäjille, jotka ovat antaneet yhteystietonsa.

SUORITEMAKSU JA PERUSTELUT SEKÄ OIKAISUVAATIMUS

Maksu 5 450 euroa (alv 0 %)

Perustelut

Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) perusteella annetussa ympäristöministeriön asetuksessa (1387/2006) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista perittävistä maksuista esitetyn maksutaulukon mukaan. Maksutaulukon mukaan YVA-laissa tarkoitettua lausunnosta arviointiohjelmasta, kun hanke tai sen vaikutukset ulottuvat kahden kunnan alueelle, perittävän maksun suuruus on pe-

rusmaksu 4 370 euroa + kuntakohtainen lisämaksu 1080 euroa. Hanke sijaitsee Oulun kaupungissa, minkä lisäksi hankkeen vaikutukset ulottuvat myös Muhoksen kunnan alueelle.

Oikaisun hakeminen maksuun

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ympäristökeskukselta. Lausunnon liitteenä 1 on ohjeet maksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiseen.

Luonnonsuojelupäällikkö

Eero Kaakinen

Tarkastaja

Kaija Järvinen

JAKELU Vapo Oy

TIEDOKSI

- Ympäristöministeriö
- Suomen ympäristökeskus
- Pohjois-Suomen ympäristölupavirasto
- Oulun kaupunki
- Muhoksen kunta
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Metsähallitus Pohjanmaan luontopalvelut
- Oulun lääninhallitus/Sosiaali- ja terveystoimisto
- Kainuun TE-keskus/Kalatalouden toimintayksikkö
- Tiehallinto Oulun tiepiiri
- Oulun yliopisto
- Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos
- Museovirasto
- Pohjois-Pohjanmaan maakuntamuseo
- Oulun läänin vesiensuojeluyhdistys
- Oulujokivarren kalastusalue
- Kiiminkijoen kalastusalue
- Kiimingin osakaskunta
- Laitasaaren osakaskunta
- Sanginjärven kylän osakaskunta
- Vuotungin kalaveden osakaskunta
- Ylikiimingin osakaskunta
- Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri
- Oulun luonnonsuojeluyhdistys
- Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys
- Oulun riistanhoitopiiri
- Kiiminkijoki ry.
- Jokirinteen kyläyhdistys ry
- mielipiteen esittäjät

LIITTEET

- maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus
- arviointiohjelmasta esitetyt lausunnot ja mielipiteen ilmaisut (hankkeesta vastaavalle)

MAKSUA KOSKEVA OIKAISUVAATIMUSOSOITUS

Oikaisuvaatimusviranomainen

Jos maksuvelvollinen katsoo, että maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, hän voi vaatia siihen oikaisua Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselta.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on toimitettava ympäristökeskukselle kuuden (6) kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- 1) oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite
- 2) ympäristökeskuksen päätös, jonka maksua vaaditaan muutettavaksi, alkuperäisenä tai kopiona
- 3) vaatimus maksun muuttamiseksi
- 4) oikaisuvaatimuksen perustelut

Oikaisuvaatimus on vaatimuksen tekijän tai vaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite.

Oikaisuvaatimuksen perille toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava ympäristökeskuksen kirjaamoon. Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostitse. Oikaisuvaatimus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuksen toimittamisesta telekopiona tai sähköpostitse säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen yhteystiedot

postiosoite: PL 124, 90101 OULU
käyntiosoite: Veteraanikatu 1, 90100 OULU
aukioloaika: 8.00 - 16.15
puhelin: 020 610 111 (vaihde), 020 690 171 (asiakaspalvelu)
telekopio: 08 8162869
sähköposti: kirjaamo.ppo@ymparisto.fi